

Nefndarálit forsætisnefndar um

Þingmannatillögu um að efla norrænt samstarf gegn netógnum og stafrænum árásum

1. Tillaga forsætisnefndar

Forsætisnefnd leggur til að

Norðurlandaráð beini tilmælum til ríkisstjórna Norðurlandanna um

að efla norrænt samstarf gegn netógnum og stafrænum árásum með miðlun reynslu, sameiginlegri uppbyggingu færni, samhæfingu milli þeirra stjórnvalda í löndunum sem málið varðar og stefna að eflingu sameiginlegra kerfa.

2. Baggrund

Den konservative gruppe har fremsat et medlemsforslag om styrket nordisk samarbejde mod cybertrusler og digitale angreb og skriver bl.a. i sin begrundelse:

- Mens det militære samarbeidet mellom de nordiske land stadig forbedres, synes det som om landene har kommet noe kortere hva gjelder tiltak som ligger i brytningsfeltet mellom sivil og militær sektor. Dette gjelder blant annet flere av forslagene fra Stoltenberg-rapporten. Den konservative gruppen vil i den sammenheng særlig peke på forslaget om et kompetansenettverk mot digitale angrep. Slike angrep er en økende, uforutsigbar og kompleks trussel mot alle våre samfunn, og rammer uavhengig av nasjonale grenser eller avgrensede samfunnssektorer.

Siden forslaget fremkom er forslaget yderligere blevet aktualiseret af en øget nordisk debat om forsvarspolitik, herunder mod nye former for trusler. Sverige har på regeringssiden formandskabet i Nordisk Ministerråd i 2013. Sveriges udenrigsminister Carl Bildt, og forsvarsminister, Karin Enström, skrev i en fælles kommentar i Dagens Nyheter 13.januar 2013:

- I ár er Sverige också vörð fyrir Hagasamarbetið, det nordiska samarbetet om räddningstjänst och krisberedskap. Sedan 2009 finns detta mötesformat där vi skapar en samsyn om gemensamma utmaningar och hot. Ett resultat av Hagasamarbetet är ett nytt informationsnätverk på myndighetsnivå för att öka skyddet mot IT-angrepp.

Norðurlandaráð

A 1581/presidiet

I det nordiske forsvarssamarbejde i NORDEFKO har Finland formandskabet i 2013. I "Finlands säkerhets- och försvarspolitik 2012. Statsrådets redogörelse", der netop er blevet præsenteret for Riksdagen, står der om cybersikkerhed:

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
- Þingmannatillaga

Málsnúmer 12-00311-911

- Finlands nationella förmåga att möta cyberhot är starkt knuten till det internationella samarbetet. Utvecklandet av cybersäkerheten och uppgifterna i samband med det är ett exempel på en utmaning på området för den övergripande säkerheten som gäller alla förvaltningsområden.

Senere sammenfattes:

- Eftersom den nationella och den internationella säkerheten är beroende av varandra kommer försvarsmaktens oppgifter, dvs. det militära forsvaret av Finland, samt myndighetssamarbetet och den internationella militära krishandlingen i framtiden att vara allt tätare sammanflätade. Samtidigt som Finland har beredskap att försvara landet mot väpnade angrep bör vi ha förmåga att skydda befolkningen och trygga samhällets funktion.

Statsrådet tog 24. januar 2013 principbeslutning om "Strategi för cybersäkerheten i Finland". Punkt seks af de strategiske retningslinjer er en aktiv og effektiv deltagelse i internationalt samarbejde, hvor ikke mindst EU fremhæves.

På europæisk plan har Europol i Haag netop oprettet *New European Cybercrime Centre* (EC3), der især skal forebygge trusler mod brug af betalingskort. Netop i januar var danske brugere af netbanker truet af en sikkerhedsbrist i det meget anvendte program Java, så truslen er særdeles reel. Benelux-parlamentet havde i juni 2012 cyberkriminalitet på dagsordenen, og indenfor NATO har Estland fået en vigtig rolle omkring cybertrusler. Også udenfor Norden bliver der taget initiativer, så det vil være vigtigt, at et styrket nordisk samarbejde på dette område også udvikler tætte kontakter med andre europæiske myndigheder engageret på dette felt.

Der er som nævnt allerede et vist nordisk samarbejde omkring beredskab, men det vil være centralt med parlamentarisk pres for et yderligere udviklet beredskabssamarbejde også om cybertrusler og digitale angreb.

3. Høring

Forslaget har ikke været i høring, men det har været til drøftelse i Præsidiets og emnet blev også berørt på den konference om nordisk forsvarspolitik, som den danske delegation i Nordisk Råd i samarbejde med Forsvarsudvalget i det danske Folketing afholdt 21. november 2012 på Christiansborg med deltagelse også af parlamentarikere fra andre nordiske lande.

4. Sjónarmið forsætisnefndar

Flokkahópur hægrimanna kynnti þingmannatillöguna á fundi forsætisnefndar þann 4. desember 2012. Netógnir verða sífellt mikilvægara viðfangsefni varnarmála, og á því sviði vinna Norðurlöndin saman þvert á aðild að bandalögum.

Hugmyndirnar að baki tillögunni nutu stuðnings. Forsætisnefndin bað um stutta lýsingu á stöðu mála og að reifaðir yrðu mögulegir árekstrar við hugmyndir um opin samfélög. Einnig er ástæða til að skoða hversu sveigjanlegt samstarf þvert á norræn landamæri geti verið.

Norðurlandaráð

A 1581/presidiet

Í „Skýrslu utanríkisráðherranna á Norðurlandaráðsþingi 2012“ segir:

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

- Norrænt samstarf um stafrænt öryggi nýtur forgangs. Við erum að koma á fót öruggu norrænu samskiptaneti sem verður komið í gagnið fyrir árslok. Með samskiptanetinu verður hægt að tilkynna um, greina og undirbúa nauðsynlegar aðgerðir á öruggan og skilvirkan hátt ef til stafrænna árása á eitt eða fleiri norræn lönd kemur.

Fylgiskjal:
- Þingmannatillaga

Málsnúmer 12-00311-911

Forsætisnefndin tekur fram að í kjölfar Stoltenberg-skýrslunnar komu Norðurlöndin á fót, frá og með 1. janúar 2013, öruggu samskiptaneti sem gerir Norðurlöndum kleift að gera sér sameiginlega mynd af aðstæðum og samræma þannig betur aðgerðir gegn ógnum gegn upplýsingaöryggi.

Þörf er á betri tæknilausnum fyrir samskipti og upplýsingaskipti, en auðvitað er einnig mikilvægt að huga að því hvort hugmyndir um opin samfélög stangist á við auknar aðgerðir gegn netógnum. Flestir borgarar hafa þó áhuga á auknu öryggi, t.d. við notkun netbanka, svo ef til vill er unnt að grípa til fyrirbyggjandi aðgerða gegn glæpa- eða öfgahópum sem nota Netið til ólöglegrar starfsemi án þess að það leiði til aukins eftirlits með almenningi.

Stjórnvöld landanna eru í aðalhlutverki hvað varðar netógnir og stafrænar árásir en alþjóðlegt samstarf er engu að síður mjög mikilvægt. Internetið er hnattrænt og ógnirnar eru frá mörgum heimshlutum. Það mun því efla fyrirbyggjandi aðgerðir, ef löndin geta nýtt sér reynslu annarra.

Þessi málaflokkur er ekki á ábyrgð Norrænu ráðherranefndarinnar og því er tilmælunum beint til norrænu ríkisstjórnanna, og eru þau nú markvissari en upprunalega tillagan.

5. Niðurstaða

Forsætisnefnd leggur til að

Norðurlandaráð beini tilmælum til ríkisstjórna Norðurlandanna um

að efla norrænt samstarf gegn netógnum og stafrænum árásum með miðlun reynslu, sameiginlegri uppbyggingu færni, samhæfingu milli þeirra stjórnvalda í löndunum sem málið varðar og stefna að eflingu sameiginlegra kerfa.

Reykjavík, 29. janúar 2013

Bertel Haarder (V)

Cristina Husmark Pehrsson (M)

Helgi Hjörvar (A)

Høgni Hoydal (T)

Karin Gaardsted (S)

Karin Åström (S)

Kimmo Sasi (saml)

Maarit Feldt-Ranta (sd)

Marit Nybakk (A), formaður

Mikkel Dencker (DF)

Per-Kristian Foss (H), varaformaður

Simo Rundgren (cent)

Åsa Torstensson (C)

Medlemsforslag om styrket nordisk samarbeid mot cybertrusler og digitale angreb

Samarbeidet mellom de nordiske landene innen sikkerhets- og forsvarspolitikken er i rask utvikling. Gjennom forsvarsfaglige mulighetsstudier, politiske intensjonserklæringer og opprettelsen av en felles koordinerende struktur for samarbeidet – *Nordic Defense Cooperation* – NORDEFECO, er det lagt et godt grunnlag for et tett og fremtidsrettet samarbeid.

Den konservative gruppen i Nordisk råd støtter et styrket nordisk sikkerhets- og forsvarspolitisk samarbeid, basert på felles interesser og gjensidig merverdi. Et nordisk samarbeid om sikkerhets- og forsvarspolitiske spørsmål er et viktig tillegg til de organisasjoner og allianser som utgjør de nordiske lands primære sikkerhetspolitiske forankring: Henholdsvis EU og/eller NATO. Den nordiske dimensjonen kommer i tillegg til, ikke som erstatning for, denne tilhørigheten.

Den konservative gruppen har merket seg den hurtige og så langt vellykkede tilnærmingen som har funnet sted mellom landenes forsvarsmakter innenfor NORDEFECO-strukturen. Dette samarbeidet, som baseres på identifiserte militære behov og tilfører gjensidige operative og/eller økonomiske gevinster for deltagerne, er i dag blant de aller fremste internasjonale eksempler på "*smart defense*" - i tråd med den utvikling som nå finner sted i NATO og EU. Den konservative gruppen vil anmode ministerrådet om ytterligere å forsterke og utvide NORDEFECO-samarbeidet, med særlig oppmerksomhet rettet mot materiellanskaffelser – med det siktemål å oppnå størst mulig grad av systemlikhet i landenes militære organisasjoner – noe som er en forutsetning for å kunne utløse operative og økonomiske synergieffekter i større skala. Operativt og teknisk samarbeid innen taktisk lufttransport er en annen åpenbar arena for bedre koordinering, felles operasjoner og vedlikehold.

Den konservative gruppen har videre merket seg at mens det militære samarbeidet mellom de nordiske land stadig forbedres, synes det som om

landene har kommet noe kortere hva gjelder tiltak som ligger i brytningsfeltet mellom sivil og militær sektor. Dette gjelder blant annet flere av forslagene fra Stoltenberg-rapporten. Den konservative gruppen vil i den sammenheng særlig peke på forslaget om et kompetansenettverk mot digitale angrep. Slike angrep er en økende, uforutsigbar og kompleks trussel mot alle våre samfunn, og rammer uavhengig av nasjonale grenser eller avgrensede samfunnssektorer.

I lys av det ovenstående foreslår Den konservative gruppen at

Nordisk Råd rekommanderer:

at det nordiske samarbeidet mot cyber-trusler og digitale angrep styrkes. Dette krever erfaringsutveksling, felles kompetansebygging, koordinering mellom landenes relevante myndigheter, og på sikt kanskje større grad av felles strukturer. Det er også behov for bedre tekniske løsninger for kommunikasjon og informasjonsutveksling

Helsingfors den 30 oktober 2012

Annicka Engblom (M)
Illugi Gunnarsson (Sj.)
Per-Kristian Foss (H)

Sínuhe Wallinheimo (samI)
Wille Valve (MÁ)

Norðurlandaráð

A 1581/presidiet

Fjallað um í:
Forsætisnefnd

Fylgiskjal:
- Þingmannatillaga

Málsnúmer 12-00311-911